

KOMUNALA V OBČINI

Prodaš premalo vode, pa imaš zelo visoke cene

Nove podražitve komunalnih storitev bodo nedvomno spet sprejete z negotovanjem, saj bodo vplivale občutno tudi na življenjske stroške družin. Obiskali smo direktorja Komunalnega podjetja Grosuplje, gospoda Ervina Struno, ki je poskusil stvari pojasniti.

- Ali uporabniki vaših storitev občutijo kakšno spremembo, odkar je Komunalno podjetje Grosuplje postalo javno podjetje, torej podjetje, katerega »lastnik« je občinski izvršni svet?

»Uporabniki te spremembe ne občutijo neposredno, marsikdo pa je verjetno že opazil, da lahko več pozornosti posvetimo prej zapostavljenim dejavnostim. Tako imamo zdaj stalno ekipo za čiščenje krajevnih ulic, kar se v Grosupljem nedvomno pozna, ekipa vzdržuje tudi čistilno napravo, črpališče...«

- Kaj pa cene? Kdo jih določa, kdo potrjuje?

»Prej je cene predlagalo komunalno podjetje, potrjevala pa jih je nekdanja Komunalna skupnost. Že več kot pred dvema letoma je funkcija potrjevanja cen prešla na občinski izvršni svet, odkar pa smo javno podjetje, tudi cene same določa izvršni svet.«

- Gotovo imate pregled nad cenami komunalnih storitev v drugih slovenskih občinah. Grosupeljske so nedvomno visoke!

»Primerjalne podatke dobimo z republiškega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora. Pred časom smo bili po cenah za odvoz odpadkov med cenejšimi, zdaj pa smo žal že v zgornji polovici. Res smo med dražjimi, vendar je to posledica stroškov – smo občina s številnimi raztresenimi zaselki, pa vendar jih ima na primer že večina pitno vodo. Po lanskih podatkih pitne vode doslej nismo pripeljali le v 30 do 213 naselij in te dobrine ne uživa le 1600 od 29.000 prebivalcev občine.«

- Je to mogoče ponazoriti s številom metrov vodovodnih cevi, črpališči in tako naprej?

»Bili smo pridni in to nas zdaj stane, bi lahko rekli: imamo 300 kilometrov cevi za vodo, 8 vodovodnih sistemov z vsemi potrebnimi objekti, samo za Grosuplje na primer 8 zajetij, 4 črpališča, 5 vodohramov, 2 hidropostaji in en razbremenilnik ter 60 kilometrov cevododov. Če ob vsem tem ne prodamo res veliko vode, je občuten delež fiksnih stroškov, zlasti amortizacija za vse te objekte.«

- Kateri vodni sistem je najdražji v občini?

»Metnjski. Ker je nov, zgrajen pred dvema letoma, je bila cena objekta visoka. Drag je tudi zaradi višine vodovoda, ima črpališče, potreben je vodohram, a gre pravzaprav le za 15 km sistema. To je hribovski sistem za razdrobljena naselja, drag, prodali pa smo le 3.500 kubikov vode.«

- Vendar pa vodarino plačujemo vsi enako?

»Da, vsi enako, povprečno, drugače bi tisti, ki so priključeni na druge sisteme v oddaljenih vaseh plačevali astronomsko ceno.«

- Ko sva že ravno pri vodi – kako to, da ima grosupeljska včasih tako močan okus in vonj po kloru? Je to znamenje slabe vode?

»Nasprotno, to je prej znamenje dobre vode. Republiški predpisi ne glede na vodo zahtevajo, koliko klor je mora biti dodane, in ko vodo preverjajo tudi na oddaljenih delih vodnega sistema, morajo v njej najti toliko in toliko klor, drugače vzorec zavrnejo kot oporečen. Mi pa imamo dobro vodo, a jo zaradi predpisov na začetku sistemov vseeno precej kloriramo, da se vrednosti kloru povsod po sistemu dovolj visoke. Zato razmišljajo, da bi klor dodajali dvakrat, vendar v manjših količinah, enkrat na začetku in enkrat v sredini sistema. Žal pa je tudi to povezano z velikimi investicijskimi sredstvi za novo postajo za kloriranje.«

Zasebni komunalec

Medtem pa se je že našel tudi človek v naši občini, ki bi komunalne dejavnosti opravljal kot zasebnik: Janez Erčulj iz Vidma je že marca zaprosil občino za soglasje za takšno dejavnost in izvršni svet mu ga je maja tudi izdal. Erčulj se je odločil, da se bo ukvarjal v glavnem z odstranjevanjem odpadkov, pri čemer je seveda jasno, da ne more imeti zasebne deponije, vse drugo, kar sodi poleg, pa je več kot dobrodošlo početje.

- Tudi čistilne naprave, ki jih imamo, niso ravno poceni. So pa za čistejše okolje nujno potrebne.

»Čistilni napravi imamo v Grosupljem in v Ivančni Gorici. Odpadno vodo čistimo mehansko in biološko – mikroorganizmi v usedalnikih razgradijo organske odpadke. Zaenkrat imamo v Grosupljem 7 km, v Ivančni Gorici 5 km in v Šmarju 2 km primernega kanalizacijskega omrežja. Velike težave imamo v Ivančni Gorici, ker prašičereja preobremenjuje čistilno napravo. Lažje bi bilo, če bi bilo na čistilne naprave priključenih več gospodinjstev in podjetij, vendar je zlasti v podjetjih to povezano z dragimi investicijami, saj brez tako imenovanega predčiščenja tehnoloških odpadnih vod teh ne moremo sprejemati v čistilno napravo.«

- Kanalsčino obračunavate skupaj z vodo in v sorazmerju s porabljeno količino vode?

»Tako je.«

- Kaj pa smetarina? Slišati je, da imate za 3 nove milijone

neporavnanih terjatev do uporabnikov vaših storitev in da je ravno s smetarino najhujše, saj je ljudje ne plačujejo?

»Dnevno odpeljemo tudi do 130 kubikov smeti. Vozimo jih v Stehan, kjer jih kompaktor stlača, da v njih ni zraka in ni nevarnosti požara. Moram pa reči, da je med smetmi kvečjemu 40 odstotkov tako imenovanih komunalnih odpadkov, vse drugo pa je plastika, steklo, zemlja in rastlinje z vrtov... Se daleč smo od tega, da bi ljudje hoteli sortirati odpadke že na svojem domu, kot delajo v razvitih deželah. Zanimivo je tudi, da količina odpadkov narašča s številom kontejnerjev – več kot imajo ljudje kontejnerjev, več odmečejo odpadkov.«

- Tudi okoli kontejnerjev je bilo že precej huje krvi. Kako je obvoz smeti urejen na podeželju?

»Iz proračuna smo kupili sto kontejnerjev, še enkrat toliko pa bi jih morali, da bi zagotovili odvoz smeti povsod, kjer je bilo to odgovorjeno. Žal za ta namen trenutno ni več sredstev. V Grosupljem, Ivančni Gorici, Šentvidu, Stični, Viru in Šmarju smo odvažali smeti dvakrat tedensko, zdaj jih razen v Grosupljem in Ivančni Gorici povsod le enkrat tedensko. V večjih krajih je merilo za plačilo kvadratura objekta, na podeželju, kjer imajo zbirne kontejnerje, pa plačujejo pavšal za 60 kvadratnih metrov.«

- Se vam ne zdi, da je tak način obračunavanja krivičen zlasti do starejših, ki imajo morda res svojo hišico, a v njej prebivata dva ali celo en sam, smetarino plačujejo pa po kvadraturi? In kulturni domovi, ki imajo ogromno kvadratur?

»Večina občin v Sloveniji ima tak odlok, da je merilo kvadratura. Toda že lani smo naš odlok delno spremenili tako, da so na podlagi prošnje oproščeni plačevanja teh stroškov kulturni, družni in gasilski domovi. Prav tako se pri posameznikih, ki menijo, da ne zmorejo stroškov smetarine, obračunanih po kvadraturi, na temelju njihove prošnje pri njih oglašiti pooblaščenec, ki preveri dejansko stanje. Potem lahko odmerimo manjši znesek.«

- Kdo bolj neredno plačuje smetarino: podjetja li posamezniki?

»Podjetja so kar redni plačniki. Med posamezniki pa imamo pri 4.400 enotah za odvoz smeti na primer za marec kar 1.500 opominov. Trenutno imamo vložnih za novi milijon dinarjev tožb.«

- Kaj bo s toplarno ob Grosupeljski v Grosupljem, okoli katere je tudi neprestano kup hudih besed?

»Bili smo prisiljeni, da jo sprejememo v upravljanje in čisto nič ne bomo imeli proti, če bo izvršni svet uresničil namen, da odda koncesijo za njeno upravljanje komu drugemu, verjetno zasebniku. Vprašanje je le, kje bo zasebnik vzel kapital za nakup goriva za vso sezono.«

- Glede na vaše delo in pogoje podražitve ste često tarča napadov, posebno v občinski skupščini. Kako osebno to prenašate?

»Marsikdaj mi je žal, da nimam več časa za ljudi, ki se oglašijo na Komunalnem podjetju. Tisti, ki pride in se hoče pogovoriti, da sebi in meni priložnost, da drug drugemu razloživa, v kakšnem položaju sva. Odnos je takoj drugačen. Sicer pa je razburjenje ljudi čisto človeško – saj bi se na Elektro enako jezili, toda Elektro je pač v Ljubljani in ga ni pri roki. Razumljivo je tudi, da ne more vsak posameznik poznati na primer dragega procesa prenosa vode, potreb po energiji, ki jo poganja, stroškov stalnih kontrol kakovosti vode, štirinajstrednih analiz... Zato smo kvečjemu veseli, če se kdo oglasi in se je pripravljeno s tem seznaniti.«

BOGI PRETNAR

Primarni in sekundarni usedalnik grosupeljske čistilne naprave.

Zadrževalnik Veliki potok

Projekti za suhi zadrževalnik Veliki potok, ki bi nas s severa varoval pred stoletnimi vodami, se pripravljajo že dobrih deset let. Tokrat je občini prvič uspelo pripeljati projekt do javne razgrnitve in razprave o osnutku ureditvenega načrta.

Krajevna skupnost Polica, kamor sodi zadrževalnik Veliki potok, je imela pet bistvenih pripomb, ki jih je nemudoma tudi posredovala občinskemu zavodu za urbanistično načrtovanje: zagotoviti je treba zamejšavo zemljišč za lastnike, ki bodo to zahtevali in zagotoviti sredstva za izplačilo odškodnin za uporabljena zemljišča za rekonstrukcijo ceste in za gradnjo pregrade; predvideti je treba način reševanja odškodnin za zemljišča, ki so v potencialni nevarnosti, da bodo poplavljeni (nekateri lastniki tudi za ta zemljišča zahtevajo zamenjavo); pri hiši Dolenja vas 2 je potrebno urediti odvodnjavanje s parcele Alojza Zupančiča in sicer tako, da bodo meteorne vode speljane pod cesto v Veliki potok; predvideti je treba način rešitve rekonstrukcije ceste pri hiši Dolenja vas 1, kjer bo najbrž treba prestaviti kozolec; vsi ocepki z rekonstruirane ceste na stranske ceste morajo biti asfaltirani v predpisani dolžini najmanj 5 m, cesta proti vasi Dole pa mora biti urejena najmanj v dolžini prestavljene osepke. Vse pripombe je že podprl občinski izvršni svet, ureditveni načrt pa bo predvidoma potrdila skupščina na junjski seji.

SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI

Vprašanja družine

V sredo, 15. 5. 1991, smo krščanski demokrati iz grosupeljske občine organizirali okroglo mizo na temo »Družina v današnjem času«. Povabili smo dva gosta, ki sta nam predstavila:

1. Odnose v družini – g. Marija Mavčec-Suša (članica posvetovalnice Betanija, laična teologinja)
2. Vzgojo otroka za lažje življenje v družbi – g. Ivo Bizjak (predsednik zbora občine v republiški skupščini, član republiške ustavne komisije)

Odnosi v družini

Mladi zakonci vse bolj priznavajo načelo enakovrednosti obeh, pojavlja pa se vprašanje nadvlade nad otroci (kdo jih bo vzgajal, čigava beseda bo obveljala). Pogosto to postane predmet spora med zakoncema. Vse premalokrat se zavedata, da so manjši in večji prepripi del zakona, katerega sta zakonca sprejela in katere morata reševati sama s seboj. Zato je potrebno veliko medsebojnega zaupanja, spoštovanja in kot je dejala mati Terezija: »Odpuščanje, odpuščanje in edinole odpuščanje, je edina pot k rasti ljubezni.« Odpuščati je sicer težko, toda to je edina pot, edina možnost za ohranitev in nadaljnjo graditev zakona.

V današnjih družinah izstopa vprašanje nesmisla življenja. Predvsem mladi ne vidijo nobenega razloga več, zaradi katerega bi se splačalo živeti. Zaradi tega se vdajajo alkoholu, raznim kriminalnim dejanjem, v zadnjem času pa tudi vse več mamilom. Zasvojenost z njimi postaja v mestih vse bolj pogosta. Z padanjem standarda, z vprašanjem preživetja, se vse bolj oblikuje IMETI in ne BITI, kar je v osnovi človekova najgloblja stvar. Koliko se nagibamo k enemu ali drugemu, je odvisno od nas samih, kakor tudi od vpliva družbe, v kateri živimo.

Otroka je treba vzgajati za življenje v družbi. Kajti človek je družbeno bitje, čeprav mora biti osnova vsake družbe človek kot oseba. Zato je potrebno z vzgojo začeti že pri otroku. Oblikovati je potrebno osebnost, ki bo živela skupaj z drugimi, ki pa se bo istočasno upala biti človek. Zaželeno je, da se otroke kmalu začne uvajati v male dolžnosti. Tako otrok pridobi čut odgovornosti. Istočasno moramo otroku vlivati samozavest, kajti bati se je skrajnosti, da iz otroka s samimi dolžnostmi, brez samozavesti, ne izoblikujemo osebo, ki bi služila le interesom drugih. Moramo se zavedati pretekle socializacije, kjer je bil človek le element delavskega razreda. In če hočemo stvari spremeniti na boljše, moramo nenehno vlagati napore za spremembo zakonov, ustanov in splošnega odnosa do družine (vsekakor je zelo škodljiv skrajno liberalističen odnos do zakonske zveze, starševstva in družine – kar je brez dvoma izraz globoke moralne krize v družbi). Vedno moramo za vsakimi spremembami stati ljudje. Samo od sebe se ne spremeni ničesar. Da pa se vsakdo potrudí po svojih najboljših močeh, vsakdo na svojem mestu, smo dolžni tudi do svojih potomcev.

Pogovarjali smo se tudi o ustavnih spremembah in vprašanjih, tekoči politiki, strankinih pogledih na aktualna vprašanja in o drugem. Vsega ni bilo mogoče doreči, kajti čas je prehitro minil.

JOŽE ROJEC

Procesno vodenje vodovodnega sistema Grosuplje.

Prisrčno srečanje ob Rašci

V soboto, 25. maja 1991, so se na svojem drugem srečanju v DVZ Ponikve zbrali člani Zveze društev za cerebralno paralizo Slovenije, njihovi svojci, prijatelji in strokovnjaki. V kulturnem programu so sodelovali gojenci DVZ Ponikve, oktet Zagoriški fantje, citraš Zajc ter Pihalni orkester Grosuplje z mažoretkami. Zbrane so pozdravili predsednica Zveze društev za cerebralno paralizo Slovenije Zora To-

mičeva, predsednik Skupščine občine Grosuplje Rudolf Rome ter direktor DVZ Ponikve Hotimir Košir. Srečanja se je udeležil tudi predsednik Predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan, kar je bilo za vse udeležence še posebno doživetje. Udeleženci so si ogledali DVZ Ponikve ter razstavo izdelkov delovne terapije. V popoldanskem času so se invalidi pomerili v športnih discipli-

nah, kot je vožnja z invalidskimi vozički, mali nogomet, spretnostna vožnja s kolesi ipd. Za zabavo, ples in dobro voljo je skrbel ansambel mladih glasbenikov iz Ljubljane. Srečanje je lepo uspelo tako po številu udeležencev kot po organizacijski plati.

Društvo za cerebralno paralizo Grosuplje